

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
UDRUGE ZA SKRB AUTISTIČNIH OSOBA RIJEKA
ZA 2020. GODINU

Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka ima dugotrajnu tradiciju djelovanja te kao skupina roditelja djeluje već od 1992. godine iako je službeno osnovana 1996. godine. Svrha djelovanja Udruge jest poboljšanje kvalitete življenja osoba s poremećajem iz spektra autizma (PSA) te pružanje podrške roditeljima osoba i djece s PSA.

Tijekom 2020. godine djelovanje Udruge bilo je usmjereno na osvještavanje javnosti u lokalnoj zajednici o problematici autizma te na pisanje i apliciranje projekata/programa, sve u cilju realizacije planiranih aktivnosti kojima se pruža potpora našim članovima, odnosno osobama s PSA i njihovim obiteljima.

Od projekata/programa izdvojili bi sljedeće institucije prema kojima su poslane prijave za financiranje projekata/programa:

Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb: *“Kreativnost i kultura na naš način!”* – odobren projekt u iznosu od 15.000,00 kn;

Primorsko – goranska županija, Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade: *“Svi šarene torbe nose i njima se ponose“* – odobren projekt u iznosu od 25.000,00 kn;

Sredstva odobrena od Grada Rijeke i Primorsko – goranske županije, omogućila su nam uspješan nastavak realizacije radionice šivanja i izrade torbi. Projekti/programi provodili su se od 01.01.2020. - 31.12.2020. godine. U sklopu navedenih programa provodi se radionica šivanja i izrade torbi na koju se apliciraju radovi korisnika Centra za autizam Rijeka- slike, odnosno oslikani predmeti izrađeni na kreativnim likovnim radionicama. Programi/projekti su uspješno provedeni unatoč ograničenjima prouzročenih pandemijom COVID-19. Kreativne likovne radionice te radionice šivanja i izrade torbi pokazale su se izuzetno uspješnim, atraktivnim i zanimljivim široj javnosti, a jednako oduševljenje može se mjeriti kod djece - korisnika i njihovih roditelja koji su time pokazali interes za nastavkom provedbe opisanih aktivnosti. Stoga se navedeni programi/projekti financiraju od strane jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave provode posljednje tri, točnije od 01.01.2017. godine te se nadamo da će se nastaviti i u budućnosti s obzirom na uspješne rezultate programa/projekta.

Konkretno rezultati provedbe programa/projekata financiranih od strane PGŽ i Grada Rijeke u 2020. godini mogu se mjeriti u ukupno 72 izrađene torbe, 20 maskica za lice te 5 torbica za mobitele. Osnovni ciljevi projekata/programa su poboljšanje življenja osoba s poremećajem iz spektra autizma (PSA) i njihovih obitelji s područja Primorsko - goranske županije, odnosno upotpunjavanjem slobodnog vremena razvijanjem sposobnosti, samostalnosti i osjećaj korisnosti u zajednici kod korisnika Također cilj jest destigmatizacija to jest osvještavanje šire javnosti o specifičnostima poremećaja iz spektra autizma kroz kreativne likovne radionice i radionice šivanja. Kroz kreativne likovne radionice oslikavanja i radionice šivanja cilj je povezati roditelje i na taj način stvoriti mrežu podrške. Također razvija se i suradnja različitih društvenih dionika, odnosno ostvaruje se sinergija djece, roditelja i djelatnika Centra za autizam Rijeka čime se ostvaruje mreža podrške toliko bitna za poboljšanje otežane svakodnevnice djece s PSA kao i njihovih obitelji.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike: završetak treće godine trogodišnjeg programa te započinjanje i provedbe prve godine novoodobrenog trogodišnjeg programa *“Rana intervencija u djece s poremećajem iz autističnog spektra putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici”* – odobren program u iznosu od 280.000,00 kn;

U svibnju 2020. godine uspješno smo realizirali treću i ujedno posljednju godinu trogodišnjeg programa Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ za razdoblje od 2017. do 2020. godine pod nazivom *“Rana intervencija u djece s poremećajem iz autističnog spektra putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici”* pod voditeljstvom Ivanke Pejić, mag. pedagogije i defektologije, sveuč. spec. rane intervencije u eduk. rehab. U treću godinu provedbe programa bilo je uključena ukupno 43 korisnika. Treća godina navedenog programa trajala je od 01.06.2019. do 31.05.2020. godine. Provedba treće godine programa rane intervencije rezultirala je ostvarenjem boljeg nivoa funkcioniranja djeteta u životnim obiteljskim situacijama, jačanjem roditeljskih kapaciteta, roditeljskim razumijevanjem razvojnih potreba i poteškoća djeteta, zatim poboljšanjem komunikacijskih sposobnosti djeteta, razumijevanje članova obitelji i jačanje bratskih/sestrinskih kapaciteta, bolja motorička koordinacija, kretanje i savladavanje/korištenje sportskih rekvizita te informiranost roditelja o pravima iz sustava socijalne i mirovinske skrbi.

Osnovni cilj programa je organizacija sustava rane intervencije kroz razvoj mobilnih službi u lokalnoj zajednici, to jest Primorsko-goranskoj županiji, te uključuje: skrining, ranu detekciju djece s PSA odnosno uočavanje teškoća od strane roditelja, pedijatar i stručnog tima pri KBC Kantrida, te edukacijsko - rehabilitacijski postupci - intervencija, govorno - jezična terapija, glazboterapija, kineziološka terapija, likovna terapija do 4 godine života djeteta - korisnika kao i pružanje psihološke podrške i pomoći obiteljima. Svrha programa rane intervencije jest osposobiti korisnika za uključivanje u predškolske odgojno - obrazovne programe i redovan osnovnoškolski sustav te naposljetku njihovo aktivno uključivanje u život zajednice. Također pridonosi i umrežavanju te boljoj povezanosti s drugim udrugama kao i prenošenje znanja na srodne udruge u svom području djelovanja. Program "Rane intervencije u djece s poremećajem iz spektra autizma putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici" se provodi uz podršku i suradnju svih čimbenika u lokalnoj zajednici što uključuje suradnju i umrežavanje odgojno - obrazovnih ustanove i ustanova koje pružaju zdravstvene i socijalne usluge poput Cenatr za autizam Rijeka, KBC Kantrida, Centar za socijalnu skrb Rijeka te DV Rijeka u cilju pravovremene pomoći i podrške obiteljima s djecom s PSA. Program je izuzetno važan jer, nažalost, još uvijek programi rane intervencije nisu sustavno riješeni kako na području PGŽ tako ni na području cijele RH. Stoga program predstavlja vrlo važnu prijelaznu fazu dok se rana intervencija ne postavi u sustav i bude svima dostupna. Program pruža podršku i pomoć roditeljima i djeci (do 4. godine života) kroz savjetovanja o njihovim pravima od strane socijalne radnice, ali i struke kroz psihološko savjetovanje kao i kroz edukacijsko - rehabilitacijske postupke koje provode stručni suradnici s korisnicima uključenim u program. Na taj način preventiraju se moguće teškoće u razumijevanju, prihvaćanju i odgoju djece te funkcioniranju u široj lokalnoj zajednici. Korisnici uključeni u ranu intervenciju osposobljavaju se za usvajanje vještina ponašanja tipičnih za redovnu populaciju i održavanje najveće moguće neovisnosti, te njihovo uključivanje tj. integraciju u svakodnevni život. Zbog nedostaka sustavnog provođenja rane intervencije u odgojno - obrazovnim, zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi i dalje ostaje (društvena) potreba za nastavkom provođenja ovog programa. Naime, ovaj program je već treći puta odobren kao trogodišnji program (za razdoblje od 2017.-2020., 2014. - 2017., te za razdoblje od 2011. - 2014.) i jednom kao jednogodišnji projekt 2008. god.

U tijeku je provedba prve godine novoodobrenog programa od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike "Rana intervencija u djece s poremećajem iz spektra autizma putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici" za razdoblje od 2020. do 2023. godine. Od 01.06.2020. godine započela je prva godina programske provedbe aktivnosti

za koju je odobreno 280.000,00 kn od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Trogodišnji program se provodi do 31.05.2023. godine. Tijekom provedbe novoodobrenog programa rane intervencije i dalje je osnovni zadatak stručno edukacijsko - rehabilitacijskog tima uključenog u program pružanje edukacijsko - rehabilitacijskih postupaka, logopedskih postupaka, psihološko savjetovanje roditelja, glazbene radionice za male korisnike, aktivnosti kineziologa, likovne radionice za braću i sestre te informiranje roditelja o pravima iz socijalnog i mirovinskog sustava od strane socijalne radnice uključene u program. Sve sa ciljem organizacije sustava rane intervencije kroz razvoj mobilnih službi u lokalnoj zajednici, to jest Primorsko-goranskoj županiji, koji uključuje: skrining, ranu detekciju djece s PSA odnosno uočavanje teškoća od strane roditelja, pedijatar i stručnog tima pri KBC Kantrida, te edukacijsko - rehabilitacijski postupci - intervencija, govorno - jezična terapija, glazboterapija, kineziološka terapija, likovna terapija do 4 godine života djeteta - korisnika kao i pružanje psihološke podrške i pomoći obiteljima.

Na radnom mjestu administratorice programa rane intervencije u 2020. godini, bila je zaposlena Melita Seršić, ?, koju je krajem godine zamijenila Sara Kozarčanin, mag.iur. Administratorice programa ujedno su obavljale poslove voditeljice ureda i tajnice udruge.

Općina Kostrena, Upravni odjel za opće, pravne poslove i lokalnu samoupravu: *“Program rane intervencije i rehabilitacijske podrške predškolske djece“* – odobren projekt u iznosu od 20.000,00 kn

U 2020. godini započinje sa provedbom projekt/program odobren od Općine Kostrena, pod nazivom „Program rane intervencije i rehabilitacijske podrške predškolske djece“ pod voditeljstvom Ivanke Pejić, mag. def., sveuč. spec. rane intervencije u eduk. rehab., a u suradnji s Dječjim vrtićem Zlatna ribica, Kostrena. Cilj programa je što ranija detekcija djeteta s razvojnim odstupanjima, te pravovremeno i sveobuhvatno pružanje stručne edukacijsko-rehabilitacijske pomoći djetetu s uočenim ili/i već utvrđenim odstupanjima kao i psihosocijalne podrške cijeloj obitelji te stručna podrška djelatnika predškolske ustanove koji provode neposredni rad s djetetom u skupini. Krajnji korisnici programskih aktivnosti su i članovi obitelji, prijatelji obitelji kao i lokalna sredina koja je informirana i poučena o specifičnostima djece, zasigurno rastom i razvojem djeteta i uključivanjem u društvene procese (druženje, predškolski program, školski program) izravno profitiraju.

Općina Kostrena, Upravni odjel za opće, pravne poslove i lokalnu samoupravu: *“Socio-pedagoška podrška učenicima OŠ Kostrena“* – odobren projekt u iznosu od 20.000,00 kn;

U 2020. godini započinje sa provedbom projekt/program odobren od Općine Kostrena, pod nazivom „Socio-pedagoška podrška učenicima OŠ Kostrena“ pod voditeljstvom Dijane Toljanić, uč. soc. paed. PRO, a u suradnji s OŠ Kostrena. Program pruža dodatnu edukaciju, znanja, vještine i iskustva učenicima, mještanima Kostrene, a izvan redovnih odgojno-obrazovnih i nastavnih aktivnosti. Podrška i pomoć u razvoju učenika je ulaganje u budućnost zajednice koje se višestruko vraća, a osobito je važno za najranjiviji dio populacije, kao što su učenici sa socijalnim ili biološkim rizikom za razvojne teškoće. Program potiče i pomaže u usvajanju vještina ponašanja tipičnih za redovnu populaciju i uključivanje učenika u redovite odgojno-obrazovne programe. Podrška roditeljima je iznimno važan dio sociopedagoškog rada jer roditelje, učenika s teškoćama, opterećuje neizvjesnost u pogledu djetetovog školovanja i budućnosti, često, zajedno s djetetom, trpe zbog stigmatizacije i socijalne izolacije. Cilj ovakve podrške je jačanje i osnaživanje roditelja za aktivno učešće radi pomaganja svom djetetu. Suradnja s djelatnicima Škole i zajedničko djelovanje prema i za učenika je garancija njegovog rasta i napretka, stjecanja vještina i znanja, uključivanja u vršnjačke programe, aktivnosti i interakcije.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: "Institucionalna podrška udrugama osoba s invaliditetom" – institucionalna trogodišnja podrška odobrena 2019. godine u iznosu od 89.988,00 kn za prvu godinu podrške koja započinje 1. siječnja 2020. godine

ERASMUS+ SPORT: „Autism and Sport: Train Social Inclusion (AU.SPO.)“ - u travnju 2019. godine apliciran je projektni prijedlog za ERASMUS+ SPORT pod nazivom „Autism and Sport: Train Social Inclusion (AU.SPO.)“ na kojem smo jedan od partnera između sedam srodnih organizacija - Asociacion de Padres de Personas con Autismo de Burgos, Autism Baia Mare Association, Spring, zatim Fondazione Stella Maris Mediterraneo, AIAS Melfi - Matera Onlus te Federazione Italiana Sport Paralimpici degli Intellettivo Relazionali - iz četiri različitih zemalja EU - Italija, Španjolska, Rumunjska i Latvija - dok je nositelj projekta ASD Running Matera iz Italije. To je projekt za koji je vrlo važna partnerska suradnja srodnih organizacija, članica EU, dok je cilj projekta poticanje socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti u sportu kod mladih s PSA putem aktivnijeg sudjelovanja u sportskim aktivnostima. Projekt je odobren u prosincu 2019. godine i provedba programskih aktivnosti započela je 1. siječnja 2020. godine.